

ASYL: SPARER MILLIARDER PÅ ASYLINNSTRAMMING s. 8

8. - 14. OKTOBER 2010
NUMMER 35 / 58. ÅRGANG

nyttid

WWW.NYTID.NO

NORGES GLOBALE UKEMAGASIN

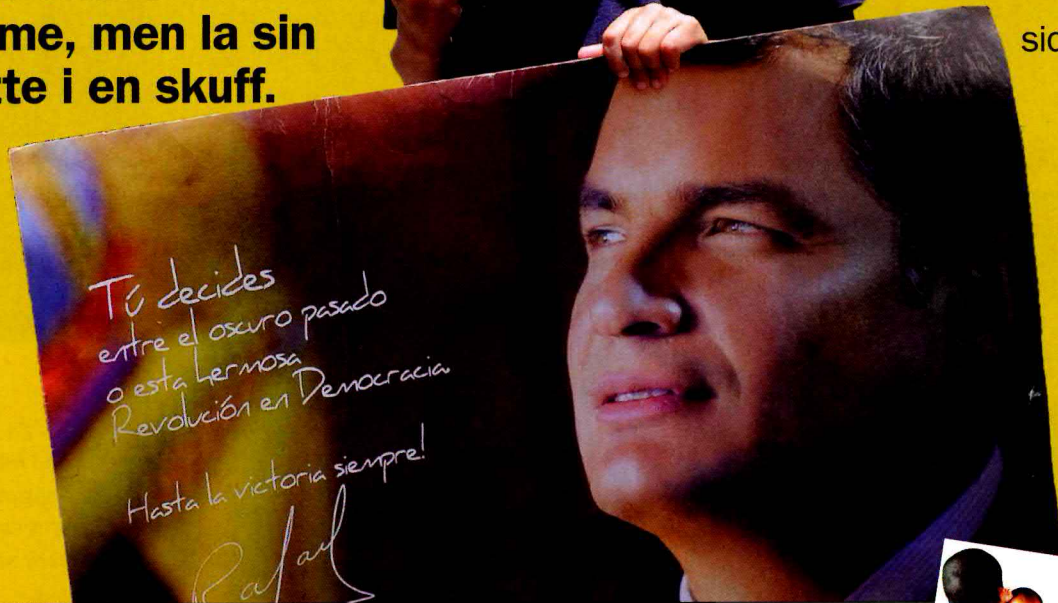
Høstferie:
Slik preger
ferien Norge
side 28

Glemt protest

Denne gutten protesterte mot kuppforsøket i Ecuador sist uke. Norge skulle til å gjøre det samme, men la sin demokratistøtte i en skuff.

s. 20-25

Advarer mot russisk korrupsjon
side 12

Fredsrock for Pakistan
side 30

Ildsjeler samler varme klær
side 18

Tendenser.
Ukas kultur og politikk analysert

Ukasnyord.
Forsøkskråke

side 52

Utengrenser.
Egypt: Valgskepsis

side 36

Ukasbok.
Hilde Eskild

side 48

KR 39

7 023060 102111

Tendenserintervjuet.

AV THOMAS BERG

Somalisk suksess

Faisal Aligas er somalieren som kom til Norge som flyktning, giftet seg med en norsk kvinne og ble valgt inn i Kristiansand bystyre for Høyre. Nå har livet hans blitt bok.

Nyanserer. – Jeg tror dette er ei nødvendig bok. I Norge hører man så mange negative ting om Afrika og Somalia. Det er viktig at vi selv også kan fortelle våre historier.

Det sier Faisal Aligas. Når folk flest ser ham på gata i Norge, vil mange bare se en somalisk flyktning. Men som alle andre har også han en unik historie. Den har nå blitt til boka *Kaffe, karamell og vaniljesaus*. Tittelen er et sitat fra hans nå åtte år gamle sønn Elias, som under en debatt om hudfarger konkluderte med at Aligas var kaffe, moren Liv Toril vaniljesaus, mens han selv var karamell.

Men først og fremst er boka historien om Aligas' innholdsrike liv, ført i pennen av forfatteren Hilde Eskild, søsteren til Liv Toril.

Trygg barndom

– Somalierne er et stigmatisert folkeferd i Norge. Derfor er det fint å kunne fortelle en suksesshistorie, sier Hilde Eskild.

– Som regel handler det om at de snyter på velferdsgodene, tygger khat eller misandler kone og barn. Særlig somaliske menn er stigmatiserte. Mellom linjene ligger hele tiden at de er så vanskelig å integrere. Og selvfølgelig: Ting har skjedd. Det er jo ikke løgn. Men det er jo bare en liten del av sannheten.

TETT PÅ: Hilde Eskild har skrevet den medrivende biografien om sin somaliske svoger. FOTO: HELGE STUDIO

Eskild sier det er blitt skrevet mange bøker om utfordringene ved å komme fra et Somalia der ingenting fungerer.

– Faisal, derimot, er vokst opp i et stabilt Somalia, og med en far som var tydelig og godt til stede i hans liv. Denne boka begynte med at han fortalte meg historier om faren sin. Gradvis forsto jeg at dette må flere få høre om.

Aligas ble født i Somalias hovedstad Mogadishu i 1970, mens diktatoren Siad Barre sørget for et, om ikke annet, stabilt styre.

– Jeg hadde en god oppvekst, sier Aligas, som hadde en far som var politi og en mor som drev butikk. Boka forteller blant annet om hvordan faren pleide å hente ham i barnehagen, om første skoledag, ferier på landet hos morfar og hans mange koner, om familiens hus – med et atrium i midten der man møtte venner og resten av familien – om iskrem, teater, saltomortaler på stranden og en egenrådlig lillebror.

Å verdsette forskjeller

– For Faisal er barndommen et tapt paradys, sier Eskild.

– Selvfølgelig er det mye som har vært sårt for ham å fortelle, ikke minst var farens død en følelsesmessig belastning. Det var i august 1989 faren ble skutt av en mann som mistet besinnelsen. Da var ting allerede i ferd med å forandre seg i det somaliske samfunnet. Det ble snakket om krig. Dessuten kom det hele tiden nye elever i klassen. Aligas og vennene hans syntes alle de nye var rare, og de grunnla en klubb der bare gutter fra Mogadishu skulle få være med.

– Da fortalte faren hans historien om hånden. Den handler om at selv om alle fingrene er forskjellige, så er de likevel alle like viktige for at en hånd skal være en hånd. Slik er det med oss mennesker også, sier Eskild, og legger til at det var den første historien om faren Aligas fortalte.

Eskild har på samme måte valgt å legge vekt på likhetene i livene til Aligas og hans

norske kone.

– De fokuserer alltid på det de har felles. Og det er mange likheter, som det at de begge har vokst opp med gode og stabile familier og har med seg et trygt verdsett derfra.

– *Du og søsteren din er begge vokst opp på Sørlandet. Mine fordommer som østlending tilsier at dere er opptatt av familieverdier.*

– Ja, hehe, familien og de kristne verdiene står sterkt på Sørlandet, og vi er begge vokst opp i frikirkemiljøer der man har snakket om både misjon og hedninger. Men når vi møter Faisal handler det ikke om at han er svart eller muslim, men at han er min søsters ektemann og et menneske. Det har med hans person å gjøre.

På flukt

I september 1989 begynte Aligas på legestudier ved universitetet i Mogadishu. Han søkte også europeisk opptak og fikk plass ved et universitet i Sverige, men forsto ikke hva han skulle der å gjøre. Mogadishu var jo byen der han hadde vokst opp og hadde både venner og familie. Han ble.

Men så, et år etter, var hovedstaden under hardt press fra klaner som var uenige i Barres diktatur, og familien Aligas bestemte seg for å dra til morfaren på landet, nær grensen til Kenya, mens de ventet på at ting roet seg. Men urolighetene opphørte ikke, og snart truet krigen også på landet. Familien dro over grensen og videre til Kenyas hovedstad Nairobi, dit morens søstre og familie også hadde flyktet.

I desember 1991 måtte Aligas reise gjennom Kenya og Etiopia for å komme fram til det nordlige Somalia, der familien hadde kapital i form av kameler. Den ønsket de å selge unna for å lette tilværet i

**«Integreringen i Norge er vellykket.»
Faisal Aligas**

KAFFE, KARAMELL OG VANILJESAUS: Faisal Aligas med kona Liv Toril og sønnen Elias. FOTO: PRIVAT

Nairobi. Storbygutten Aligas framstår i det kapittelet som såpass lite tilpasset livet på landet at det er nærliggende å spørre:

– Føler du deg mer hjemme i Kristiansand by enn på landet i Somalia?

– Mennesker er mennesker, uansett om de er i Kristiansand eller på landet i Somalia, men jo: Jeg trives bedre i Kristiansand, ler Aligas.

Til Norge

På vei tilbake til Nairobi kom den tidligere legestudenten Aligas i kontakt med Røde Kors. De lovet ham lønnet arbeid. I juni 1992 begynte han å vaksinere befolkningen, dele ut medisiner, helbrede sår og plager, og forsyne dem med smertestillende. Men det hadde sin pris: Flere ganger ble han truet på livet.

– Som hjelpearbeider befinner man seg i en utsatt posisjon, og mange ser deg. Til slutt fikk jeg så mange problemer i Somalia at jeg reiste tilbake til Nairobi. Men også

der var det folk som visste hvem jeg var og kom med trusler. Det var da jeg bestemte meg for å flykte.

Aligas kom til Norge i 1998. Her har han studert språk og økonomi, og blitt politisk aktiv slik faren hans også var det. – Slekter du på ham?

– Ja, han var en samfunnsengasjert mann, og det synes jeg er viktig. I 2003 ble jeg valgt inn som vararepresentant i Kristiansand bystyre for Høyre, og siden 2007 har jeg sittet som fast representant, sier Aligas.

Lykkelig slutt

Aligas fortsatte ikke legestudiene i Norge fordi det språklig sett ble for vanskelig. I dag driver Liv Toril og han Aligas Kulturformidling, og de har også lederansvar i den humanitære hjelpeorganisasjonen Isha Development Committee som arbeider med å gi grunnskoleutdanning til barn i Somalia. I 2002 ble sønnen Elias født.

– Du skulle debattert integrering med Abid Raja og Kåre Willoch for en måned siden, men ble syk. Hva er oppskriften på vellykket integrering?

– For det første finnes det ingen oppskrift, for det dreier seg om mennesker, og de har ulike behov. For det andre er integreringen i Norge vellykket. Det går den rette veien, og i hvert fall bedre enn det enkelte utålmodige politikere vil ha det til. Men det er avhengig av at også minoritetene selv tar ansvar. ■

Aktuell bok.

HILDE ESKILD
**Kaffe, karamell
og vaniljesaus (2010)**
Ganesa Forlag

